

Quo vadis, szkoła?

- Zmiany
- strukturální
  - organizační
  - obsahové

v polském vzdělávacím systému

Quo vadis, szkoła?

Rok 2009

Rok 2017

90. léta

Rok 1999

90. léta ... aneb nápravné edureformy postkomunistického Polska

Zvýšení platů učitelů

**Modifikace školních osnov (programové minimum),
eliminace politické a ideologické indoktrinace (z učebnic
polského jazyka, dějepisu nebo občanské výchovy mizí
tzv. bílá místa)**

**Osvobození vzdělávacího procesu od centralizovaných
osnov (učitelé mohli do vzdělávání implementovat vlastní
autorské programy a inovace)**

Podpora vzniku soukromých a církevních škol

Rok 1999

Autoři zdůrazňovali **3 hlavní cíle reformy:**

1. zvyšování úrovně vzdělanosti společnosti prostřednictvím rozšiřování šancí pro dosažení středoškolského a vysokoškolského vzdělání
2. vyrovnávání šancí/příležitostí pro děti a mládež
3. zvyšování kvality vzdělávání jako integrálního procesu výchovy a vzdělání

Rok 1999

Proč?

Nízká úroveň školství, slabá dostupnost (drožnosť)

Disproporce mezi městem a venkovem

Podfinancování školství

Agrese a násilí mezi dospívajícími v základní škole

Rok 1999

Jak?

Prodloužení povinné školní docházky do 18 let

Změna struktury školství – nový článek – gymnázium

(spojení s reformou samosprávy, řídicími orgány škol se stávají obce a okresy)

Rok 1999

Rok 1999

Jak?

Zavedení kariérního růstu učitelů (awans zawodowy)

4 stupně:

stážista

smluvní

jmenovaný

diplomovaný

profesor (čestná funkce)

Vyšší platové ohodnocení

Rok 1999

Jak?

Programová reforma

V „rvp“ se objevila výrazná koncepce rovnováhy a vzájemného doplňování tří hlavních rovin vzdělávání:

učení   rozvoj dovedností (vs. znalosti)   výchova

RVP pro gymnázia (objevují se nové předměty, např. umění, filozofie, evropská integrace a mezipředmětové stezky, zavádí se nové styly učení).

Rok 1999

Jak?

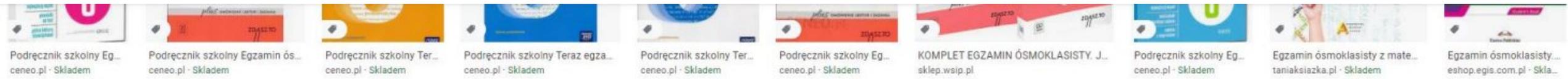
pokračování

**Zavedení (nezávislého na škole) způsobu hodnocení
tzv. externí testování:**

po 6.roč. ZŠ – prověrka (2005*)

po 3. roč. gymnázia – zkouška (2002*)

***Standardy požadavků k testování na jednotlivých
stupních vzdělávání**

Rok 2009

Druhé „rvp*“ obsahuje:

- povinné cíle a obsah učiva,**
- cíle základního vzdělávání (obecné požadavky),**
- základní kánon obsahu učiva (podrobné požadavky).**

Popisuje požadavky vzdělávací a zároveň i zkuškové.

*Programovou reformu všeobecného vzdělávání charakterizuje kontinuita.

Rok 2017

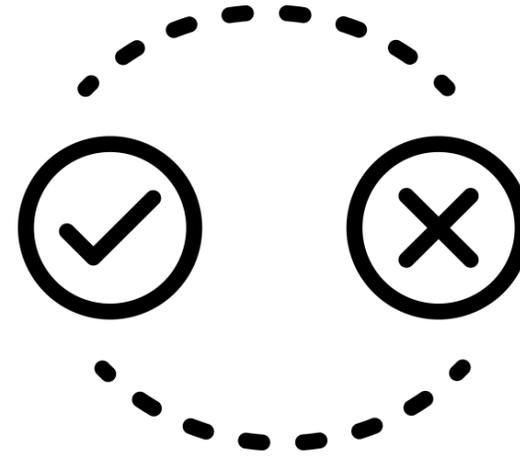

Qu

Rok 2017

LIKVIDACE GYMNÁZIÍ

Většina Poláků (70%) souhlasí s likvidací gymnázií.
(IBRiS, 2015)

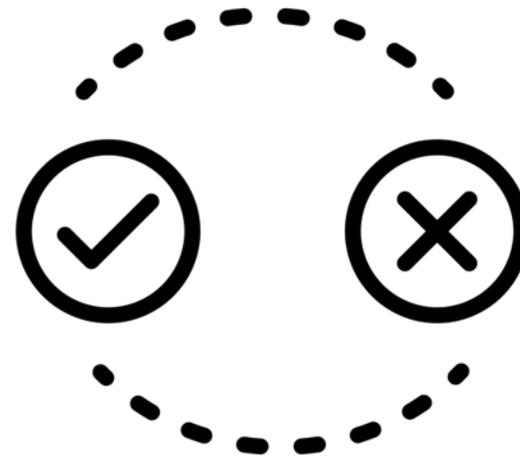
Likvidace zkrátí o 1 rok „základní“ vzdělávání.

Žáci nově vytvořených ročníků (7. a 8.) musí zvládnout za 2 roky program 3-letého gymnázia.

Rok 2017

LIKVIDACE GYMNÁZIÍ

Chybí kvalitní učebnice, hlavně na začátku zavádění reformních kroků.

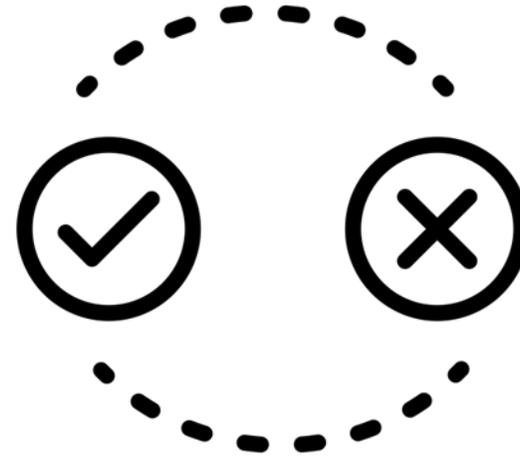
Likvidace povede k většímu zájmu o soukromé školy (500+).

Polští gymnazisté dosahují výborných výsledků v mezinárodním šetření PISA.

Rok 2017

LIKVIDACE GYMNÁZIÍ

V případě venkova je gymnázium vyrovnávací šancí, v případě města se stává segregací (jen nejlepší absolventi ZŠ jsou přijatí na gymnázium vytvořené u lycea).

Včasná zkušenost se změnou prostředí učí adaptaci na změnu, tj. dovednosti nezbytné na dnešním trhu práce.

Rok 2017

Rámcový učební plán v současné polské škole

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Celkem
hod./týd.	20	20	20	24	25	25	32	31	187

RUP musí splňovat další podmínky, např. konkrétní počet hodin pro daný předmět v daném ročníku (2009 - celkový počet hodin na vzdělávací období)

Rok 2017

RVP v současné polské škole

spirálové uspořádání učiva

posílení výchovné a profylaktické funkce školy směrem k hodnotám

ukotvení žáka v tradici

znalosti rovnocenné s dovednostmi

nahrazení idey mezipředmětové integrace tzv. korelací předmětů

posílení jazykového vzdělávání v cizích jazycích

širší zohlednění ICT v RVP u jednotlivých předmětů

zavedení programování v počátečním vzdělávání (1.-3. roč.)

rozšíření problematiky vzdělávání pro bezpečnost (člověk a jeho zdraví)

Současnost

23. – 25. května 2023

Jednotná zkouška v 8. ročníku (Egzamin ósmoklasisty)

https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_OSMOKLASISTY/2023/komunikaty/D20221591.pdf

- **Polský jazyk (120/180 min)**
- **Matematika (100/150 min)**
- **Cizí jazyk (90/135 min)**

Více než 500 000 žáků ve více než 12 600 ZŠ

Současnost

Pierwszy dzień z „Balladyną“

Fot. Grzegorz Skowronek / Agencja Wyborcza.pl

Současnost

Centralna Komisja Egzaminacyjna zaskoczyła uczniów i na egzaminie ósmoklasisty w jednym z pytań poprosiła, by odnieść się do słów... Adama Małysza. Chodziło o wypowiedź byłego skoczka, a obecnie prezesa PZN, na temat talentu. "Sam dar nie wystarczy. On może w tobie drzemać i nigdy się nie obudzić, jeśli sam nie zechcesz go obudzić". <https://sport.interia.pl>

fot. GAZETA WROCLAWSKA PIOTR
KRZYŻANOWSKI/POLSKA PRES
GRUPA/Polska P

Podpůrné materiály

RVP ZV (Podstawa programowa kształcenia ogólnego) <https://www.ore.edu.pl/2017/12/ppko/>

Znowelizowana lista lektur w PP do JP - <https://bit.ly/43iJmQR>

Před rokem 2017

<https://www.ore.edu.pl/2017/12/programy-nauczania-wpr/>

ŠVP ZV Polský jazyk (Programy nauczania) - Tak wiele mamy do powiedzenia - <https://bit.ly/3q6fYOP>

Literatura a zdroje

Ośrodek Rozwoju Edukacji - <https://www.ore.edu.pl/>

WSiP – ŠVP Polský jazyk - Programy nauczania - <https://bit.ly/3oB15DH>

Nowa Era – ŠVP Matematika - <https://bit.ly/3OFgZrI>
<https://dlnauczyciela.pl/zasob/180916,wymagania-edukacyjne-nowe-slowa-na-start-kl-6.doc>

Leek, Joanna, Ewolucja podstaw programowych kształcenia ogólnego w Polsce. Ku zmianie edukacyjnej. In: Wybrane problemy nauczania i wychowania. Z doświadczeń okresu transformacji. Redakcja naukowa Małgorzata Kamińska, Płock 2015

Szczepanek, Magdalena, Przemiany polskiego systemu edukacji podstawowej od lat 80. XX wieku. In: Edukacja – Technika – Informatyka, nr 4/26/2018

Dorczał, Robert, Wokół reformy edukacji z 2017 roku. Krytyczna analiza dyskursu, Kraków 2019

Rozhovory: ředitelka základní školy, učitelka matematiky a informatiky/členka zkouškové komise, metodik DVPP/autor testových úloh/externí hodnotitel /učitel polského jazyka (gymnazjum)

Quo vadis, szkoła?

- Zmiany
- strukturální
  - organizační
  - obsahové

v polském vzdělávacím systému

Quo vadis, szkoła?

Děkuji za pozornost.

Marta Kmeť
Pedagogické centrum pro polské národnostní školství
Český Těšín
kmet@pctesin.cz

